

Reactie – Internetconsultatie

Implementatie EPBD IV (eerste tranche)

A.J.P.M Goesten

08-08-2025

In de internetconsultatie omtrent de eerste tranche van wijzigingen ten behoeve van Richtlijn (EU) 2024/1275 over de energieprestatie van gebouwen (afgekort met EPBD IV) worden verschillende aanpassingen aangegeven. Hierbij enkele opmerkingen op het gebied van duidelijkheid, zorgvuldigheid en veiligheid. Ik ben werkzaam als Adviseur Brandveiligheid en Bouwfysica (inclusief duurzaamheid) bij het bedrijf Sweco Nederland BV. Dit stuk is geschreven op persoonlijke titel.

De opmerkingen gaan over:

- Laadpalen en brandveiligheid
- Zon op dak bij parkeergelegenheden
- Zon op dak bij verbouw
- Fietsenstalling
- Automatische detectie van verlichting
- Binnenmilieu monitoren
- Wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving

Als er in dit document wordt verwezen naar paginanummers, dan wordt verwezen naar het document *Wijziging Bbl implementatie EPBD-consultatieversie*, waarbij het paginanummer aangehouden wordt van de pdf.

Laadpalen en brandveiligheid

Bij burgers, brandweer en verzekeraars bestaan er veel zorgen over de veiligheid van elektrische voertuigen. Zeker in verband met de kans bij brand tijdens het laden. Voor duurzaamheidsredenen worden laadpalen gewenst, maar in het kader van brandveiligheid niet.

Wij hebben te maken met veel brandweerkorpsen die waarschuwen over elektrische voertuigen. Er wordt bij deze wijziging van de wetgeving geen rekening gehouden met de problemen omtrent brandveiligheid. Wij hebben zelf bij een project met een parkeergarage onder zorgwoningen beloofd aan de brandweer/gemeente om nooit oplaadpunten aan te brengen. De verschillende overheidsinstanties moeten met een gezamenlijk standpunt komen omtrent de wenselijkheid van laadpalen.

Naar mijn mening moet er een uitzondering komen voor een overige gebruiksfunctie voor het stallen van motorvoertuigen boven of onder groepszorgwoningen, kinderopvang met bedgebied en gezondheidszorgfunctie met bedgebied.

Zon op dak bij parkeergelegenheden

Op bladzijde 57 wordt beweerd dat een aanpalende parkeergarage geen bouwwerk is, maar dat is onjuist. Parkeergarages en carports vallen wel onder bouwwerken. Een parkeergarage is een overige gebruiksfunctie (voor het stallen van motorvoertuigen). Een overige gebruiksfunctie is volgens bijlage 1 van Bbl wel een gebouw. Een carport is geen garage en ook geen gebouw, maar een bouwwerk geen gebouw zijnde. Op bladzijde 24 staat in

afwijking daarvan dat het gaat om een parkeergelegenheid dat geen gebouw is. Maar ook dit is in contradictie met het voorstel. Want het voorstel luidt:

3. Bij de toepassing van het eerste en tweede lid wordt het dak van een overige gebruiksfunctie ten behoeve van het stallen van motorvoertuigen meegerekend als die gebruiksfunctie:

- a. een nevengebruiksfunctie is; en*
- b. voor meer dan twee motorvoertuigen is bestemd.*

Als dit goed moet worden beschreven, dan geldt de eis niet alleen voor parkeergarages (gebouwen), maar ook voor carports. Op basis van de nota neem ik aan dat ze ook een bouwwerk geen gebouw zijnde bestaande uit een dak bestemd om meer dan twee motorvoertuigen onder te stallen mee bedoelen.

Bij parkeergarages van winkelcentra kan het voorkomen dat er ook op het dak kan worden geparkeerd. En ook bij kantoorgebouwen (privaat en overheid) gebeurt dit. Volgens de definitie van een dak is dat ook een dak. Daarom moet bijgevoegd worden bij het artikel:

- c. Als het dak niet gebruikt wordt voor stalling van motorvoertuigen.

Zon op dak bij verbouw

Het voorstel is om via artikel 5.20 van Bbl te zorgen dat er ook PV-panelen op het dak moeten komen bij een verbouwing van een bouwwerk met een gebruiksoppervlakte van meer dan 500 m² als er een omgevingsvergunning voor het bouwen hiervoor vereist is.

Dit geldt dus ook voor alle bouwvergunningen waar alleen brandscheidingen worden gewijzigd, inclusief de gevallen dat onnodige brandscheidingen alleen administratief worden gewijzigd zonder verbouwwerkzaamheden, want administratieve wijziging is ook vergunningsplichtig.

Indien een constructieve wijzigingen gemaakt moeten worden, zoals een groter latei om een groter pui mogelijk te maken, dan moet er ook opeens extra geld uitgegeven worden aan PV-panelen, zelfs als daar geen budget voor is.

Conclusie: Naast een terugverdientijd moet ook een percentage ten opzichte van verbouwingskosten exclusief duurzaamheid komen.

Fietsenstalling

Er staat dat “rekening wordt gehouden met de ruimte die nodig is voor fietsen met grotere afmetingen dan standaardfietsen.” Deze eis is niet duidelijk. De volgende vragen komt er bij mij op:

- Wat is de definitie van een standaardfiets?
- En wat zijn niet-standaard fietsen?
- En welk percentage moet er vrijgehouden worden voor deze bijzondere fietsen?
- Is fietsparkeerplaats alleen een gebied aangegeven met verf?
- Of hoeft het niet zichtbaar te zijn maar gewoon een open plek?
- Telt een gazon zonder struiken mee?
- Moet er ook voorzieningen getroffen worden, zoals “nietjes” of zaken waar de fiets aan vastgemaakt kan worden?

Een ander punt gaat om de renovatie-eis. Hier staat dat bij een ingrijpende renovatie ook het aantal fietsparkeerplaatsen verplicht is als bij nieuwbouw. Dit is absurd, want een ingrijpende renovatie heeft niets te maken met de aanwezigheid van voldoende ruimte op het terrein om fietsen te plaatsen. Immers een ingrijpende renovatie is 25% van de gevel integraal vervangen of uitbreiden en dat zegt niets over de ruimte op het terrein.

Automatische verlichtingsregeling

Artikel 3.147 (systeem voor automatische lichtregeling)

“Het systeem voor automatische lichtregeling, bedoeld in artikel 3.145a, aanhef en onder b, heeft automatische regeleenheden voor de verlichting die op passende wijze per zone zijn ingedeeld en bezetting kunnen detecteren.”

Volgens de Europese EPBD moet het verlichtingssysteem bezetting "kunnen" detecteren. Maar is dat ook een verplichting om de lichtregeling daadwerkelijk op bezetting in te stellen? Want er kunnen systemen zijn met sensoren voor aanwezigheidsbesturing, maar waar de gebruiker het uit heeft gezet. Detecteren is iets anders dan aansturen, want een systeem kan op een beeldscherm aangeven dat er mensen zijn, hoewel de licht er niet op wordt aangestuurd.

Het is niet wenselijk dat bij winkels, winkelcentra, stations, gevangenissen, industriële werkplekken, defensiegebouwen en politiebureaus de lampen uitgaan, want er zijn altijd "dode hoeken" bij de sensoren. Dit gaat ten koste van de sociale veiligheid. Als mensen lang stil zitten of staan dan gaat ook het licht uit, waarna dit een gevaarlijke situatie kan opleveren in het donker.

Automatische lichtregeling kan in veel situaties gevaarlijk zijn. Bij een gevangenis kan het lijken of er niemand is, terwijl stiekem een gevangene de lamp heeft kapotgemaakt om zo een cipier of een medegevangene in de val te lokken. Op de website van Dagblad Trouw stond op 19 juli 2025 een artikel over onveilig gevoel van vrouwen bij slecht belichte gebieden in overdekte en niet-overdekte publieke gebieden. Dit wordt dan alleen maar erger.

Binnenmilieu monitoren

Bij een paar gevallen wordt de zinsnede bij gebouwbeheerssystemen toegevoegd: *“de binnenmilieukwaliteit te monitoren”*.

Het is onduidelijk op welk gebied deze binnenmilieukwaliteit gemonitord moet worden. Gaat het om temperatuur, relatieve vochtigheid, absolute vochtigheid, fijnstof (zeer dure meters), CO₂, CO, luchtsnelheid en geluid?

Daarnaast is het onduidelijk waar dit gemeten moet worden. Is dat bij alle toiletten, bergingen, gangen, keukens, technische ruimten, belhokjes en verblijfsruimten? Of geldt het slechts bij de luchtbehandelingskast zelf?

Wijziging besluit kwaliteit leefomgeving

Niet alleen Bbl wordt aangepast, maar ook besluit kwaliteit leefomgeving. Het voorstel luidt:

Artikel 5.127a (opwekking zonne-energie)

In het omgevingsplan wordt betrokken dat nieuwe gebouwen zodanig worden ontworpen dat hun potentieel voor de opwekking van zonne-energie op basis van de zonnestraling ter plaatse wordt geoptimaliseerd, zodat zonne-energie technologieën kosteneffectief kunnen worden geïnstalleerd.

Dit is absurd geformuleerd. Dit betekent dat architecten en bewoners zich moeten conformeren aan principes bedacht door mensen die niet betrokken zijn bij het gebouwwontwerp. "Optimaal" betekent het "beste" of "meest perfect". Dit zal leiden tot grote beperkingen voor ontwerpers. Er wordt in de nota verwezen naar de toepassing van hetzelfde principe van welstand, maar welstandcommissies staan bekend om hun arbitraire beslissingen. Iedere welstandcommissie vindt wat anders. Bij de gevolgeninschatting van Sira staat letterlijk dat de gevolgen niet bekend zijn van deze wijziging. En de tekst van de Rijksoverheid benoemt dat feit om daarna verder geen enkel woord aan vuil te maken.

Dus de Rijksoverheid weet zelf niet wat de gevolgen zijn van hun nieuwe regels. Er wordt dus wetten gemaakt waar de gevolgen niet bekend van zijn. Deze regering is voornemens om een grondwettelijk hof te organiseren die ook kan toetsen op ongeschreven regels. Een groep ongeschreven regels bestaat uit de beginselen van behoorlijk bestuur. Een van deze ongeschreven regels die door rechters worden gebruikt, is het zorgvuldigheidsbeginsel, namelijk dat er zorgvuldig over de gevolgen is nagedacht, maar de gevolgen van deze regel zijn compleet onbekend bij de wetgever.

Deze wijzigingsvoorstel brengt de volgende vragen op:

- Is dit een verbod op schuine daken?
- Of is het juist een verbod op platte daken?
- Is dit een verbod op dakkapellen wegens schaduwwerking?
- Betekent dat alle schuine daken op Oost-West moet komen?
- Is dit een verbod op kerktorens, koepels, minaretten en liftopbouwen wegens schaduwwerking?
- Moeten gevel-PV-panelen meegenomen worden?
- Is dit een verbod op luchtbehandelingskasten die buiten opgesteld zijn?
- Wanneer is iets kosten-efficiënt?
- Is dit niet een excuus voor mensen die de hoognodige woningen willen vertragen of tegenhouden via bezwaren en (dreiging van) rechtszaken?
- Is het opleggen van zulke architectonische eisen niet een gevaar voor de "lokale, regionale of nationale cultuur"?
- Of wordt dit een nietszeggende onnodige regel die een dode letter wordt zonder echte gevolgen, namelijk een zinloos vakje bij een afvinklijst?
- Mag dit leiden tot hoge bouwkundige kosten omdat er alleen gesproken wordt over kosten-efficiënt in relatie tot het (later) plaatsen van PV-panelen?

Het aannemen van dit artikel is een teken van onbehoorlijk bestuur door de Rijksoverheid, zolang deze vragen niet beantwoord zijn. Er zou vastgelegd moeten worden met aanvullende leden dat dit alleen gaat om PV-systemen op dak, dat deze zaken moet zorgen dat de beslissing voor een schuin of plat dak opengehouden moet blijven en dat andere factoren en regels uit het besluit geen significante schade mag ondervinden van deze regel.